

Een puur liefdesdrama in 'A Streetcar Named Desire'

THEATER A Streetcar Named Desire van Tennessee Williams door Toneelschuur Producties/ TA-2. T/m 7/6 in Toneelschuur, Haarlem. ●●●●●○

„Het lijkt of mijn koffer is ontploft”, roept Blanche Dubois uit. Tamar van den Dop verdraait haar stem tot woede, een seconde later temend. Ze trekt elk stemregister open om aandacht te krijgen, al is het van haar Marokkaanse zwager die haar zal verkrachten.

Blanche is zojuist aangekomen op de met tierelantijnen versierde etage van haar zuster, Stella. Via haltes als Kerkhof en Elysische Velden brengt de tramlijn die Verlangen heet haar op het juiste adres. In de regie van Eric de Vroedt speelt *A Streetcar Named Desire* (1947) van Tennessee Williams zich af in de Amsterdamse Pijp. Regie en vorm zijn aangepast aan de Nederlandse situatie, de taal niet. Dus helaas geen *Tramlijn Cornelis Troost*.

Die ontplofte koffer klopt: de verwarde *southern belle* Blanche heeft zojuist het landgoed van de familie verkocht. Stanley, de heetgebakerde echtgenoot van zus Stella, wil verkoopaktes zien, geld. Vergeefs graaiend in die koffer vindt hij een kapitaal aan kleren en juwelen, geen geld. Die kleren zijn het wapen van Blanche tegen naderende ouderdom. Ze is de dertig ruimschoots voorbij, al doet ze zich jonger voor. Blanche is de oudere vrouw die prille liefde wil.

A Streetcar Named Desire heeft een hoge ontploffingsgraad: de Marokkaanse Stanley, vertolkt door Mohammed Azaay, slaat zijn vrouw in elkaar, pokert. Blanche vergelijkt hem met een aap dan wel een 'oude

Turkse berggeit'. Ze is niet wars van een toontje racisme. De dierlijkheid van Stanley windt haar op.

De toeschouwers zitten aan weerskanten en kijken dwars door het realistische decor. Dit is dus 'ons Nederland': struise vrouwen die een iel uitgevallen buitenlander, getooid met protserige gouden bril, klemzetten. De kleine man kan geen kant uit. Daarom gaat hij slaan. Hoewel De Vroedt een maatschappelijke visie wil uitdrukken, werkt zijn extreme typecasting niet. Het is te zwart-wit. Jan-ni Goslinga als Stella breekt door die schutting van sociale vooroordelen heen en zegt van Stanley te houden, ondanks de pleisters op haar gezicht.

Is de sociale kant niet de kracht van deze *Streetcar*, de liefde tussen Blanche en Mitch (Leon Voorberg) geeft puur ingeleefd spel. Dit is wat *Tramlijn Begeerte* is: een liefdesdrama. Wat helaas ontbreekt, is de band tussen Stanley en Blanche. Die moet er wel in. Zij zijn de werkelijke, tragische buitenstaanders. Dat is verdwenen ten gunste van Blanches eenzame liefde voor het onbereikbare moederskind Mitch. En dat wordt prachtig gespeeld.

KESTER FRERIKS